

Zásadné pripomienky Zväzu elektrotechnického priemyslu SR k Návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony

Smernica Európskeho parlamentu a rady 2011/7/EÚ zo 16. februára 2011 o boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách jasne stanovuje požiadavku na členské štáty, aby zabezpečili zachovanie vlastníckeho práva predávajúceho k tovaru až do úplného zaplatenia jeho ceny, ak doložka o výhrade vlastníctva bola výslovne dohodnutá medzi kupujúcim a predávajúcim pred dodaním tovaru. Ochrana vlastníkov tovaru, ktorý dodávajú tovar s výhradou vlastníctva, je v Slovenskej republike podľa nášho názoru nedostatočná. Rovnako nedostatočná je ochrana veriteľov v konkurzných a reštrukturalizačných konaniach. Obrovské problémy v podnikateľskom sektore spôsobuje slabá vymožitelnosť práva spojená s „celonárodným trendom“ neuhrádzania splatných faktúr.

Ministerstvo spravodlivosti SR v snahe reagovať na tento stav, predložilo do medzirezortného pripomienkového konania Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

V snahe zlepšiť uvedenú novelu a zvýšiť vymožitelnosť práva, predkladá Zväz elektrotechnického priemyslu SR nasledovné pripomienky zásadného charakteru:

- Podľa Článku 2 Návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, ktorý pojednáva o zmenách v Zákone č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov, bod č. 4 ustanovuje:

Bod 4.

V § 11 sa vypúšťa odsek 4.

Doterajší odsek 5 sa označuje ako odsek 4.

Zásadná pripomienka č. 1:

Žiadame zachovať odsek 4 a upraviť jeho znenie na nasledujúce:

„(4) Ak osoba povinná podať návrh na vyhlásenie konkurzu v mene dlžníka poruší povinnosť včas podať návrh na vyhlásenie konkurzu, zodpovedá veriteľom za škodu, ktorá im v dôsledku toho vznikla, ibaže preukáže, že konala s odbornou starostlivosťou. Táto povinnosť sa nepovažuje za splnenú, ak súd návrh na vyhlásenie konkurzu odmietol alebo konkurzné konanie zastavil z dôvodu spätvzatia návrhu. Ak návrh na vyhlásenie konkurzu nebol podaný včas, predpokladá sa, že výška škody, ktorá tým veriteľom vznikla, je suma ich

pohľadávok, ktoré po zrušení konkurzu alebo zastavení konkurzného konania pre nedostatok majetku zostali neuspokojené, ibaže sa preukáže iná výška škody. Nárok na náhradu škody za nesplnenie tejto povinnosti sa premlčí jeden rok od zrušenia konkurzu alebo zastavenia konkurzného konania pre nedostatok majetku.“

Odôvodnenie:

Predkladatelia návrhu, s poukazom na odlišnú konštrukciu následkov porušenia povinnosti včasného iniciovania konkurzného konania, vypúšťajú odsek č. 4. Ako náhradu navrhujú zakotvenie zmluvnej pokuty v presne určenej výške medzi osobou povinnou podať návrh a spoločnosťou v prípade neskorého podania návrhu na vyhlásenie konkurzu.

Toto opatrenie považujeme za nedostatočné.

Vzhľadom na výšku dlhov, ktoré spoločnosti vstupujúca do konkurzu zvyčajne má voči veriteľom, je pokuta vo výške najnižšej hodnoty základného imania akciovej spoločnosti nedostatočná. Osoby konajúce za obchodnú spoločnosť nebudú napriek existencii tejto pokuty podávať návrhy včas, tak ako to ukladá zákon. Túto pokutu si kompenzujú odmenou ešte pred konkurzom – vopred sa na ňu pripravujú.

Vzhľadom na mimoriadnu dôležitosť **včasného momentu podania návrhu** na konkurz – skôr ako sa v spoločnosti nenachádza žiaden majetok na uspokojenie jej veriteľov, navrhujeme prijatie vyššie uvedeného znenia, ktoré vychádza z pôvodnej úpravy zákona o konkurze a reštrukturalizácii.

- Podľa Článku 2 Návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, ktorý pojednáva o zmenách v Zákone č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov, bod č. 9 ustanovuje:

Bod 9.

§ 29 sa dopĺňa odsekmi 9 a 10, ktoré znejú:

„(9) Ten, kto by s poukazom na výhradu vlastníctva mohol inak žiadať vylúčenie veci zo súpisu, môže svoje práva v konkurze uplatniť prihláškou rovnako, ako by uplatňoval zabezpečovacie právo. Takýto veriteľ prihláškou poveruje správcu na súpis a speňaženie veci pod výhradou vlastníctva. Na postavenie takéhoto veriteľa sa použijú primerane ustanovenia upravujúce postavenie zabezpečených veriteľov.

(10) Odsek 9 sa použije rovnako aj pre uplatňovanie práv veriteľom, ktorý dlžníkovi prenajal vec za dohodnuté nájomné na dobu určitú, s cieľom prevodu prenajatej veci do vlastníctva dlžníka.“

Zásadná pripomienka č. 2:

Žiadame upraviť § 29 bod 9 zákona 7/2005 Z.z. do nasledujúceho znenia:

(9) Ten, kto by s poukazom na výhradu vlastníctva mohol inak žiadať vylúčenie veci zo súpisu, môže svoje práva v konkurze uplatniť prihláškou rovnako, ako by uplatňoval zabezpečovacie právo. Takýto veriteľ prihláškou poveruje správcu na súpis a speňaženie veci pod výhradou vlastníctva, ak sa táto u úpadcu nachádza. Ak sa uvedená vec s výhradou vlastníctva u úpadcu nenachádza, môže si ten, ktorý takúto vec s výhradou vlastníctva dodal, uplatniť svoj nárok v konkurze prihláškou v súlade s § 45 ods. 4 (v znení ods. 4, ktoré navrhuje ZEP SR). V oboch prípadoch sa na postavenie takéhoto veriteľa sa použijú primerane ustanovenia upravujúce postavenie zabezpečených veriteľov.

Odôvodnenie:

Návrh novely zákona rozširuje ustanovenia o nakladaní s tovarom, na ktorý bola uplatnená výhrada vlastníctva, ak sa tento tovar u úpadcu nachádza. Naopak, ochrana majiteľa tovaru – veriteľa, ktorý dodal vec s výhradou vlastníctva, v prípade, že sa tovar pred vyhlásením konkurzu scudzil v rozpore s obchodnou zmluvou, výhradou vlastníctva a v rozpore so zákonom, je nedostatočná. Rozšírenie ustanovenia bodu 9 paragrafu 29 zákona 7/2005 Z.z. má za cieľ zvýšiť ochranu vlastníckeho práva a zlepšiť postavenie veriteľov pri konkurzných konaniach.

- Podľa Článku 2 Návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, ktorý pojednáva o zmenách v Zákone č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov, bod č. 12 ustanovuje:

12. Za § 45 sa vkladá § 45a, ktorý vrátane nadpisu znie:

„§ 45a

Výhrada vlastníctva a finančný lízing

(1) Ak úpadca pred vyhlásením konkurzu predal vec s výhradou vlastníctva a kupujúcemu ju odovzdal, môže kupujúci vec vrátiť alebo trvať na zmluve.

(2) Ak úpadca pred vyhlásením konkurzu kúpil a prevzal vec s výhradou vlastníctva bez toho, aby k nej nadobudol vlastnícke právo, nemôže predávajúci uplatňovať vrátenie veci, ak správca splní povinnosti podľa zmluvy bez zbytočného odkladu po tom, ako bol predávajúcim k plneniu vyzvaný.

(3) Správca môže splniť povinnosti podľa odseku 2, ak sa vec u úpadcu nachádza a ich splnenie môže byť pre podstatu výhodnejšie.

(4) Ak sa prevzatá vec u úpadcu nenachádza, možno nároky v konkurze uplatňovať len prihláškou.“

(5) Ustanovenia predchádzajúcich odsekov sa použijú primerane aj na zmluvy, predmetom ktorých je prenájom veci za dohodnuté nájomné na dobu určitú, s cieľom prevodu prenajatej veci do vlastníctva.“.

Zásadná pripomienka č. 3:

Žiadame upraviť § 45a bod 4 zákona 7/2005 Z.z. do nasledujúceho znenia:

(4) Ak sa prevzatá vec u úpadcu nenachádza, možno nároky v konkurze uplatňovať len prihláškou, pričom sa takto prihlásená pohľadávka považuje za pohľadávku zabezpečenú zabezpečovacím právom vzťahujúcim sa na podnik, oddelenú podstatu zabezpečeného veriteľa tvoria veci, práva a iné majetkové hodnoty patriace k podniku, ako aj výťažky zo speňazenia týchto vecí, práv a iných majetkových hodnôt, ak netvoria oddelenú podstatu iného zabezpečeného veriteľa.“.

Odôvodnenie:

Návrh ustanovenia bodu 4 paragrafu 45a smeruje k zvýšeniu ochrany vlastníckeho práva a k zlepšeniu postavenia veriteľov v konkurzných konaniach. Veriteľovi zvyšuje možnosť dostať náhradu za majetok, ktorý bol scudzený v rozpore s dohodnutou výhradou vlastníctva. Opodstatnenosť takéhoto zlepšenia postavenia veriteľa v konkurze vychádza z toho, že v čase vyhlásenia konkurzu sa často u úpadcu už nenachádza vec t.j., tovar na ktorý sa vzťahovala výhrada vlastníctva, a to z dôvodu, že dlžník už tento majetok predal, spotreboval, alebo inak scudzil. Majetok zakúpený s výhradou vlastníctva úpadca ešte pred začatím konkurzu buď predal a peniaze inkasované z tohto predaja má na účte, alebo ich použil na úhradu iných záväzkov spoločnosti, alebo len eviduje pohľadávku z tohto predaja voči odberateľovi . Rovnako mohol majetok použiť na spotrebu v podniku buď jeho zabudovaním, zapracovaním, alebo iným spôsobom. Dochádza tak k situácii, keď vec obstaraná s výhradou vlastníctva zmení týmito transakciami formu aktív podniku. V každom prípade je výťažok z tejto veci aj naďalej súčasťou aktív podniku, a ak nie, bol predmetom podnikovej spotreby. Pri tomto kolobehu zmien sa týmito na seba naväzujúcimi transakciami stratí vecná kontinuita, lebo už sa nedá následne presne určiť, ktorá vec zo súpisu aktív podniku, v konkurze bola zakúpená z výťažku, alebo je výsledkom použitia pôvodnej veci zakúpenej s výhradou vlastníctva. Zvýšenia ochrany vlastníkov vecí s výhradou vlastníctva je preto mimoriadne dôležité a je v súlade s požiadavkou Európskej únie upravenou v Smernici Európskeho parlamentu a Rady č. 2011/7/EÚ.

Zásadná pripomienka č. 4:

- Zároveň, navrhujeme doplniť ustanovenia Obchodného zákonníka o povinnostiach osôb oprávnených konať v mene spoločnosti, v prípade spoločnosti s ručením obmedzeným, akciovej spoločnosti, družstva a komanditnej spoločnosti v ktorej je komplementárom právnická osoba, ustanovenie v nasledujúcom znení:

„Ak spoločnosť scudzí majetok, ktorý nadobudla pod výhradou vlastníctva od dodávateľa, a k tomuto majetku neexistuje v účtovníctve spoločnosti zapísaná ekvivalentná pohľadávka, za plnenie dodávateľovi hmotne zodpovedajú fyzické osoby oprávnené konať za spoločnosť.“

Odôvodnenie:

Ustanovenie ma za cieľ jasne definovať zodpovednostné vzťahy v prípade nesprávnej evidencie majetku, špecificky majetku vo vlastníctve tretej osoby vzhľadom na dohodnutú výhradu vlastníctva. V prípade nesprávneho vedenia účtovnej evidencie, ktoré následne znemožní či výrazne sťažuje uplatňovanie práv vlastníka veci, je potrebné definovať hmotnoprávnu zodpovednosť za takýto stav bez ohľadu na konkurzné konanie.